

24 Pars I. Illustratio II. Panegyrical.

Genes. 35. Terebinthus arbor matrem conficiens idolis subministrabat.

verunt omnes usque hodie (quia sub arbore, &) Quercum fletus: Lapidem fletus: Vallem planitie: Terebinthum fletus: Pratum fletus, &c. Sed peculia-
ris Benedicti Montani lectio pungit mentem, sic enim legit: Et vocavit (S. Jacob) nomen ejus Allen Baruch, scilicet Terebinthum benedictum. Ecce sepultura locus Debora benedictus appellatur, quia subter terebinthum arborem fuerat sepulta illa celebris matrona. Sed cur Debora corpus sepultum ad Bethel radices, arbore tribuet titulum benedicta? An anteā fuerat terebinthus arbor ignobilis, aut maledicta? Meditor, arborem terebinthum Deo fuisse exosam, ignobilem, & maledictam: ex ea enim siebant adversarii Dei cultum idola, & sculptilia; nam Isaiae cap. 1. vers. 19. ex Hebreo & Chaldeo legimus, Pudescient propter terebinthos. Paraphrasis sive Targum, Propter arbores idolorum. Unde Vulgata nostra, Confundentur enim ab idolis: nam cum materia terebinthi durissima sit atque robusta, ideo apta erat ad efformanda sculptilia idololatria. Imò quasi quodam innatā vi terebinthus ad se trahebat idola. Jacob enim cap. 35. Gene-
seos, vers. 4. paulò ante mortem Debore, alienos deos & idola omnia de sua familia eradicans, non alibi projectat abscondit, nisi sub arbore terebinthi; ait enim textus de Iacob: At ille infudit ea subter terebinthum. Ergo si terebinthus arbor maledicta, exosa ob idola Deo optimo erat; ex quo ossa & corpus Debore (figurantis Deiparam) arborem contingunt, benedicta perpetuo cultu sit celebris. Per Mariam enim omnes erant benedicēdæ creaturæ: igitur ejus sola effigie, & symbolica feminæ contorta, benedicta & nobilis fit arbor, quæ alias in scandalum Gentibus deferviebat. Ex morte enim Debore quodammodo arbor mortua & ad idola damnata, ad benedictionem perpetuò est vivificata, quia vel in sola Mariæ dormientis (suo in placidissimo transitu) imagine, emortuum lignum fit vitale; & ignobilis & maledicta arbor, benedicta fit Crucis representatione Christiferæ. Scribit enim Hugo Cardinalis tom. 1. sup. cap. 35. Genes. sic: Per terebinthum intelligitur Crux. Delbora in Bethel mo-

ritur: sepulta est subter quercum, ideo figura Sanc-
ta Crucis.
Crucem; ut ante redemptionis tem-
pus viveret jam ut redempta crucis
omine faustissimo Debora. Non omit-
tam Stephani Cantuariensis verba in
Allegoriis Tilmani, ad præfatum Ge-
neceos locum sic scribentis: Debora
mortua est, immò debet viva dici, quia
vivos reddit omnes qui piè volunt vi-
vere in Christo. Siquidem qui Deo
vivit, Christo confixus est cruci (ad
Galat. 2. vers. 19.) Apage. Debora
mundo mortua, & vivens Deo, vivos
alios reddit, & vitam præstat in deli-
ctis emortuis; quia illius Virginis
imaginem præferebat, quæ vitam de-
dit sacerulis. Ad Mariam sic Andreas
Cartophylax orat. 3. in Sanctissima
Mariæ dormitionem, §. Talia sunt, lo-
quebatur: O vite subministratrix, vi-
taque viventium, ac vita congenita
causa. Stet igitur in Calvariæ mente
subter Crucem Domini, veluti sub
terebintho, primi parentis Adam cra-
nium, in hominum redemptionis signum per vivificantem Christum: sta-
bit etiam à sacerulis Debora sepulta
sub Crucis umbra, ut Mariam per cru-
cem specialiter præservativè demon-
stret redemptam, & inter creaturas
alias Crucis virtute à morte præser-
vatam evulget: nam ut supra cum Va-
renio dicebamus, Mariæ dedit Christus
quod viveret præservata: ceteris
autem quod redempti essent.

ILLUSTRATIO III. PANEGRYCA.

Ad eadem verba libri Iudicum, cap. 4.
vers. 4. Erat autem Debora, &c.

Maria quia ante sæcula fuit Ma-
ter Dei præelecta consilio; ideo à sacerulis humanæ salu-
tis fuit inaugurata causa me-
diata.

SUPPONIMUS cum nostro
Doctore Subtili Scoto variis
in locis, & 3. Sententiis,
in unico actu simplicissimo
Divinæ voluntatis, tam ad intra us-
que ad sui communicationem Per-
sonis

Report. 3.
Sem. dif. 7.
q. 4. §. Dicit
tamen.

Dei com-
municatio
ad extra,
juxta quin-
que Scotti
natura sig-
na, exponi-
tur.

38.
Maria Pra-
destinatio
ad Dei
Materni-
tatem ante
prævisionem
peccati A-
dam, &
post præ-
visionem ex-
penditur.

sonis tribus, quād ad extra, in sui
etiam ipsius communicatione in or-
dine rerum naturæ, gratiæ & gloriæ,
& etiam unionis hypostaticæ, repe-
rir varia naturæ signa. Et loquendo
de communicatione Dei ad extra, in
primo naturæ signo suæ intentionis
absolutè & efficaciter voluit & præ-
destinavit Christum hominem hypo-
staticè futurum Verbum Dei, nasci-
turumque hunc hominem ex hac mu-
liere Maria Virgine: unde quia hic
homo ad dignitatem Filii Uei fuit
electus, ita & hæc Virgo ad Dei ma-
ternitatem. In secundo supponit Do-
ctor, fuisse electos Angelos & homi-
nes in determinato numero in grā-
dum certum gloriae, in gratiam Chri-
sti eorum capit, & Mariæ Matris
ejus. In tertio, quod Angeli omnes
fuerunt voluti, ut crearentur in reali
existencia in statu gratiæ: sicut &
homines è primis nascituri parenti-
bus in statu innocentia, si à primi-
geniis conservati in illo merito fu-
scent. In quarto, permittente ipso
Deo, objectivè totum humanum ge-
nus ab illis propagandum parentibus
originaliter lapsum fuit. In quinto,
remedium illius damni per Christum
reparatorem morte cruenta fuit vo-
litum. Itaque sequitur ex dictis,
Christum fuisse venturum in carne
immortali & impassibili, ut suorum
amanent & liberalem suæ gloriæ mani-
festatorem: & Mariam ejus glo-
riosissimam Matrem, etiam cum om-
nibus donis ad tantam dignitatem re-
quisitis nascituram ex nobilissima ho-
minis prosapia.

Ex prædictis elicies, Mariam Do-
minam nostram in supremo Divinæ
mentis consilio, in primo naturæ sig-
no fuisse immediate post Christum
prædestinatam, & electam dignam
Matrem incarnandi Verbi absolutè,
in ordine superiori unionis hypo-
staticæ: etiam si ipsum Verbum, Ad-
amo non peccante, ex vi illius decreti
impassibilem assumeret carnem. Ex
consequenti enim in quinto signo
eam Salvatoris & Redemptoris Ma-
trem futuram fuisse volitam objecti-
vè à Domino. Primam asserti ample-
ctentes partem eam probant communi-
niter illis Canticorum cap. 6. vers. 9.
verbis de Maria Deipara decantatis:
Cantic. 6. Pulchra ut Luna, electa ut Sol. Quia
R. P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

25 Maria DEBBORA mystica, &c.

Maria, exigentia Maternitatis fuit
electa, ut Sol Christus fuit electus,
proportionatè ipsum imitando in
prærogativis suæ electionis. Item illo
Proverbiorum capite 8. à vers. 22.
oraculo, Dominus possedit me, &c. us-
que ad vers. 31. inclusivè. Sed in pro-
batiunculis protritis haud nobis licet
immorari. Sensu enim secundario
etiam & nos possumus assumere Da-
vidis textum psalm. 131. vers. 14. ubi
de Sio matre, in qua natus est homo
Christus, scilicet de Maria, sic dici-
tur: Quoniam elegit Dominus Sion,

Proverb. 8.

Psal. 131.

LXX.

Haye.

Lorinus.

Sion pre-
electa, &
electa est
Maria.

Andr. Cret.

orat. 2. in

S. Nar. V.

Aler.

Armandus

de Bellov.

collat. 34. de

concept. in

Psal. 45.

Ecclesia.

S. Joan.

Dam.

S. Joan.

Dam.

B. Petr.

Damian,

in

Constitutio

mundi in

consilio aeterna

sapientia electa, &

præelecta est, licet

de regali

fuerit stirpe progenita.

Accedat

etiam brevi

sua sententia D.

Bernardus

sermone de B. Maria, longè

ante finem, ubi ait: Praelecta tamen

fuit Maria, & preservata ad purum.

Bernardum

Bernardinus

noster imi-

tatus Deiparam (vitiosè citatus in

tom. 2. serm. 5. 1. abiis qui eum non vi-

derunt) tom. 4. serm. 4. qui est de Con-

cept. articulo 3. cap. 4. sic alloquitur:

Tu ante omnem

creaturam in mente S. Bernard.

Dei preordinata fuisti, ut omnium fe-

minarum castissima Deum ipsum homi-

num verum ex tua carne procreares:

ut pra omnibus post Filium Regina cœ-

lorum effecta gloriofa regnare. Vide-

tur in dictis Sanctus Pater, in Mariæ

prædestinatione abstrahere de mater-

D. nitate

26 Pars I. Illustratio III. Panegyrica.

nitate Christi in carne passibili, & de gloriose Dominæ maternitate loqui, pro primo signo ab Scoto assignato: ast pro quinto signo, & pro secunda nostri lemmatis parte statim addit, *Vt perditio mundo recuperares aditum, &c.*

Idem ibid.
39. Sequitur pro secunda nostri asserti parte (de qua præcipue hæc nostra illustratio discutit,) *Mariam* maternitatis exigentia aliquo modo fuisse prius electam Salvatoris hominum parentem, quā Christus homo passibilis; quasi fuerit vera consequentia causalis: *Quia Maria fuit à Deo electa Salvatoris mundi Mater, ideo Verbum ut in ejus utero fieret passibilis caro, & hic homo Jesus, Salvator. Ad hujus enim adventum Salvatoris fuit medium propinquissimum Maria, ad exequutioni mandandum Incarnationis Mysterium. Fallor si non id redolent verba Petri Damiani serm. 11. qui est de Annunciatione beatissime Virginis Mariae, §. Quid est Beatissima? in fine: ubi tractans de exequitu ordine Incarnationis, sic loquitur: Evocatur statim celestis ille conventus, & juxta Prophetam, init Deus consilium, cogit concilium, facit sermonem cum Angelis de restauratione eorum, de redempzione hominum, de elementorum renovatione, ac illis stupentibus & mirantibus pre gaudio, de modo redemptionis. Et statim de thesauro Divinitatis Mariæ nomen evolvitur, & per ipsam, & in ipsa, & de ipsa, & cum ipsa, totum hoc faciendum decernitur: ut sicut sine illo nihil factum, ita sine illa nihil refectum sit. Quod reficitur, quasi jam deturatum, de novo efficitur: sicut quod perierat creatum, dum recreatur, reficitur & salvatur.*

D. Antonin.
Nomen Marie de celo evolu- tum.

An non etiam hoc totum proportionaliter, per Mariam, in Maria, de Maria, & cum Maria? Præstat etiam audire S. Antoninum 4.p. tit. 15. c. 14. §. 3. apud Spinellum in Throno Deipara, cap. 14. num. 13. sic fantem: *Ipsa enim (Maria) ante secula prædestinata est, ut esset ex quo recreandum fuit omne creatum; & sic dicitur de ea Proverb. 8. Dominus possedit me in initio viarum suarum, id est, in principio operum suorum, ut sim prima omnium, que pure creature sunt. Licet ergo Deipara Maria quoad existentiam*

non fuerit æterna; veruntamen quia in æternitate objectivè & intentionaliter in primo fuit præfinita signo, tanquam omnibus creaturis puris prior, & Christo, sive Verbo Homini prædestinato vicinior; quā hujus Mater, potuit esse terminus illius Decreti de salvando genere humano lapsi, ita ut quodammodo (liceat mihi sic loqui piè & catholicè) ipsi Deo remedium naturæ lapsæ in assumptione passibilis carnis facilius objiceretur, *Matrem* jam habenti tam & purissimam ex primo signo, quā si adhuc non haberet. Excitat enim animum cujusque ad prælum vel ad passionem, sibi similem habere personam sociam eum amantem: & licet *Maria* nullatenus esset futura persona similis incarnato Verbo, proportionaliter erat ei futurum adjutorium sibi in humana natura simile, quæ sese exponeret cum Dei Filio pro salute hominum promerenda cunctis immensisque periculis; ut potè creatura illa, quæ ante omnes prædestinatas puras creaturas vicinior suo fuerat Filio, quem vel ab illo primo signo jam diligebat, juxta illud Venerabilis Bedæ tom. 3. lib. 4. ad caput 11. Luce, ad verba illa, *At ille dixit, Quinimodo, &c. cap. 49. dictum: Quia & eadem Dei Genitrix, & inde quidem beata, quia Verbi incarnandi ministra est facta temporalis; sed inde multò beatrix, quia ejusdem semper amandi custos manebat aeterna.* Ergo ab aeterno Maria, quia ab aeterno cum Filio fuit simul prædestinata parens, ipsum dilexit, quem in tempore præbuit nobis Salvatorem, facta est ipsa, hoc sensu, causa nostræ salutis meæ.

40.
Erat autem Debora: rō erat, etsi hī principium temporis exprimat, in quo Debora ad Israëlis populi fuit principatum assumpta, & in quo suum populum à Chananæorum jugo redemit; nihilominus prout ly erat, opponitur præterito perfecto fuit, quod finibilem denotat durationem; & prout spiritualiter ad mystica transferri assolet, quid quasi æternæ durationis in Debora indigitat, ut loquutionis stylo, in Mariæ instrumentum nostræ salutis electæ memoriam feramus & cultum. (Vide de verbo D. Basilius Magnus, in

27 Maria DEBBORA mystica, &c. 27

In Cris Daniel.

Lyra.
*Debora salvans ti-
poraliter po-
potum, in
temporum
assumere
alacritas
decrevit.*

Genes. c. 1.

Strabo.

Athanasius.

D. Chrysostomus.

Beda Ve-
nerab.

Procopius.

Ascan. Martin.

In terra
creatione,
jam nostra
salus & re-
dempcio in-
augura-
bantur.

Terra in se,
nec propriè
se fuit à
Deo male-
dicta.

Maria ter-
ra infecun-
da & ab-
conditatio-
nem in-
tellegit?

Genes. c. 3.

Leet.

Hebreæ
textu *בָּהַבּוֹד* Bahabod; itemque nullo

viri opere, aut cultura germinaverit

Christum nostræ salutis herbam &

pomiferum lignum, faciens in Cruce fructum: hinc est, præfata Genesios

R. P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar-

commune cum S. Antonino Floren-
tino træt. de peccat. orig. cap. 3. & par-
te 4. Summa, tit. 15. cap. 4. §. 3. & cum

S. Antoni-
nus.

Sancto Vincentio Ferrerio serm. 2. S. Vine.

Ferreri,

in denuntiatione terra infecundæ

nostram venturam per Christum

evulgari salutem, quia terra inanis

& vacua symbolicè & allegoricè erat

beata Anna sterilis & infecunda, &

quia talis, abscondita, ut in Maria

Maria pa-
rens terra
infecunda

& sterili,

satus per Mariam Matrem, & Chri-
stum Salvatorem, adhuc inter mundi

recenter nati tenebras elucesceret.

Verū ego in illis verbis, Terra

autem erat; vel, Erat autem terra in-
fructuosa & abscondita, prout no-

stram jam certò enunciabat salutem

(quam erat Dominus operatus in

medio terræ, id est in *Mariæ* ventre)

ipsam Virginem. Deiparam nostræ

salutis enuntiatricem futuram intel-
ligo. Si enim *Maria* mysticè est illa

terra, de qua Genesis 1. vers. 11. dicitur,

Geminet terra herbam vire-
tem; & quia (ex S. Alberto Magno

D. Albert,
Magnus,

sua in Mariana Biblia) Christum in

nativitate generans produxit ipsum

etiam, ut in Passione lignum faciens

fructum: ecce & eadem terra, cum

Genesis 1. vers. 2. dicitur, Terra au-
tem erat, &c. non delineabit Mariam

Deiparam nostri Matrem Salvatoris?

Si quā Virgo, erat Maria infructuosa

& abscondita, cur non & terra ger-
minans nobis pabulum in salute?

Objicies, fuisse à Domino terram

maledictam, Genesis 3. vers. 17. ubi

Dominus dixit Adæ: maledicta ter-
ra in opere tuo. Qualiter enim terra

maledictioni obnoxia, potuit sym-
bolum præferre *Maria* terra bene-
dictæ?

An anteà maledicta in pecca-
to? Absit. Profecto, ut benè apud Lip-

pomanum adnotabat Rupertus, terra

non fuit maledicta in semetipsa, sed

maledicta in opere Adæ, id est in pec-
cato, quod fuit ejus opus. Cum autem

Maria in opere peccati Adamo non

servierit, nec ei ullo modo ancillata

fuerit (hoc enim sonat in Hebræo

textu *בָּהַבּוֹד* Bahabod;) itemque nullo

Hebreæ

textu *לְאֵת* Leet.

viri opere, aut cultura germinaverit

Christum nostræ salutis herbam &

pomiferum lignum, faciens in Cruce

fructum: hinc est, præfata Genesios

D. 2 verba,